

ΡΩΣΙΑ - ΗΠΑ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ

ΣΚΛΗΡΗ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΗ στα Βαλκάνια

Η κατάσταση στα Βαλκάνια, στο εσωτερικό των βαλκανικών κρατών και στις μεταξύ τους σχέσεις είναι ιδιαίτερα ρευστή και η Δύση εκτιμά ότι μια τοπική ανατροπή, διόλου απρόοπτη μάλιστα, δεν αποκλείεται να προκαλέσει νέο ντόμινο σεισμικών μεταβολών, σε συνάρτηση με τις γεωπολιτικές επιδιώξεις και τους ανταγωνισμούς των σημερινών μεγάλων δυνάμεων και συνασπισμών.

Την ανησυχία της Δύσης -Αμερικανών και όχι πάντα ομοιοούνων Ευρωπαίων- επιτείνουν γεωμετρικά οι εν εξελίξει δραματικές ανακατατάξεις και ανατροπές στη Βόρειο Αφρική και στη Μέση Ανατολή, οι οποίες εν δυνάμει αναδιανέμουν ή αμφισβητούν τον έλεγχο των γεωστρατηγικών ενεργειακών πηγών. Ταυτόχρονα, στη Μεσοβαλκανική Ζώνη, με επίκεντρο τη Βουλγαρία, μαίνεται μεταξύ Μόσχας και Ουάσινγκτον ο πόλεμος των ενεργειακών αγωγών, με στρατηγικό στόχο την ενεργειακή εξάρτηση της Ευρώπης από τη μία ή την άλλη δύναμη.

Η Μεσοβαλκανική Ζώνη (Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Σερβία, Μαυροβούνιο, Κοσσυφοπέδιο, Αλβανία, Σκόπια και Βουλγαρία)

του Ν. Ι. Μέρτζου
Ο Ν. Ι. Μέρτζος είναι πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, δημοσιογράφος και συγγραφέας.

αποτελεί το συντομότερο και ασφαλέστερο στρατηγικό διάδρομο προς και από τα πλούσια ενεργειακά αποθέματα της Κασπίας. Είναι ο αναγκαίος χώρος απ' όπου θα διέλθουν τόσο οι ενεργειακοί αγωγοί προς την Ευρώπη όσο και οι άμεσες

στρατιωτικές επιχειρήσεις της Δύσης για την ασφάλεια των ενεργειακών πηγών της Ανατολής (Κασπία, Αζερμπαϊτζάν, Υπερκαυκασία) και των εκεί προγεφυρωμάτων της (Γεωργία, Ουκρανία).

Ο σχεδιασμός των ΗΠΑ

Με αυτό το σχεδιασμό οι Αμερικανοί έχουν εγκαταστήσει στα Βαλκάνια, υπό την κάλυψη του ΝΑΤΟ, ή αλλού, αυτόνομα, ισχυρότατες στρατιωτικές βάσεις. Ναυτικές και αεροπορικές βάσεις στα αδριατικά παράλια της Βοσνίας (Ζαντάρ) και της Αλβανίας, και ακόμη ισχυρότερες στον Εύξεινο Πόντο, στις ακτές της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας - στην οποία εγκατέστησαν και την Αντιπυραυλική Ασπίδα.

Η Bondsteel, η μεγαλύτερη αμερικανική στρατιωτική βάση της Ευρώπης, βρίσκεται στο Κοσσυφοπέδιο κοντά στα σύνορα με τα Σκόπια. Όταν πέρσι ξέσπασε συνταγματική

Οι Αμερικανοί έχουν εγκαταστήσει στα Βαλκάνια υπό την κάλυψη του ΝΑΤΟ ισχυρότατες στρατιωτικές βάσεις, όπως την Bondsteel, τη μεγαλύτερη αμερικανική στρατιωτική βάση της Ευρώπης.

και πολιτική κρίση στο αμερικανικό αυτό προτεκτοράτο, ο εκεί Αμερικανός πρεσβευτής, Κρίστοφερ Ντελ, κάλεσε στο σπίτι του στις 6 Απριλίου 2011 όλους τους πολιτικούς ηγέτες: την επόμενη ημέρα όλα τα κόμματα απνευστί εξέλεξαν ομόφωνα Πρόεδρο της Δημοκρατίας την Ατιφέπε Γιαχιάγκα, τριάντα έξι ετών, Αναπληρωτή Διοικητή της Αστυνομίας, η οποία είχε εκπαιδευθεί από το FBI και τη CIA στην Αμερική.

Η αμερικανική πρεσβεία στα Σκόπια, με τρεις χιλιάδες υπαλλήλους, πέντε υπόγειους και άλλους πέντε υπέργειους θωρακισμένους ορόφους, είναι η μεγαλύτερη στην Ευρώπη βάση ηλεκτρονικού πολέμου και κατασκοπείας. Αμερικανοί ελέγχουν επίσης το στρατηγικής σημασίας πεδίο του Κρίβο-

λακ, κοντά στα ελληνικά σύνορα, όπου στις αρχές Ιουνίου του 2012 διεξήγαγαν τις διεθνείς στρατιωτικές ασκήσεις «Balkan Livex 2012», στις οποίες μετείχαν και επίλεκτοι Βούλγαροι από τη στρατιωτική βάση 32990 της Φιλιππούπολης. Μετά τη συμφωνία της 28ης Δεκεμβρίου 2010, η Elbit Systems του Ισραήλ, μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες κατασκευής ηλεκτρονικών συστημάτων, λειτουργεί ήδη στα Σκόπια «κέντρο εκπαίδευσης πιλότων».

Οι χώρες της Μεσοβαλκανικής Ζώνης παρουσιάζουν πολλά κοινά επικίνδυνα χαρακτηριστικά. Με διαφορετική ένταση σε καθεμιά αλλά στην ίδια κατεύθυνση ταυτόσημα φαινόμενα δοκιμάζουν το πολιτικό σύστημά τους, την υποτιθεμένη «ευρωπαϊκή» ταυτότητά τους, ακόμη και τη συνοχή τους, όπως η πολιτική ρευστότητα, η θεσμική ανεπάρκεια, οι εκατέρωθεν αμφισβητήσεις, το οργανωμένο έγκλημα, οι εκατέρωθεν ισχυρές μειονότητες, η καχεκτική οικονομία και η αυξανόμενη επιρροή Τουρκίας - Ισλάμ. Οι πέντε από τις επτά προήλθαν από τον κατακερματισμό της Γιουγκοσλαβίας μετά από αιματηρούς πολέμους. Κοινή κληρονομιά μοιράζονται: η Βουλγαρία με τα Σκόπια, η Αλβανία με τους Αλβανούς του Κοσσυφοπέδιου, των Σκοπίων, του Σαντζάκ Σερβίας - Μαυροβουνίου και της σερβικής κοιλάδας του Πρέσεβο, η Σερβία με τους Σέρβους της Βοσνίας και του Κοσσυφοπέδιου.

Υπό διαρκή εσωτερική διαμόρφωση

Με αυτά τα δεδομένα, η Μεσοβαλκανική Ζώνη τελεί ακόμη υπό διαρκή εσωτερική διαμόρφωση, η οποία δεν αποκλείει εκπλήξεις ούτε νέους ξένους περιφερειακούς «παίκτες», όπως η απρόβλεπτη Τουρκία, η Κίνα και το Ισραήλ. Εξακολουθεί, όμως, να αποτελεί ενιαίο γεωπολιτικό χώρο ζωτικής σημασίας για τη Δύση, η οποία, γι' αυτό, προσπαθεί να προλάβει εκείνη την «παράφρονα μεταβλητή» που σε τόσο πρόσφορο έδαφος θα

Αυξάνονται θεαματικά τα γεγονότα που μαρτυρούν ότι στη γεωστρατηγική της Δύσης η Ελλάδα, παρά τη δεινή κρίση και παρακμή της, θεωρείται ο σχετικά πιο αξιόλογος σταθεροποιητικός παράγοντας της βαλκανικής ενδοχώρας.

μπορούσε να προκαλέσει ένα ανεξέλεγκτο ντόμινο. Αυξάνονται θεαματικά τα γεγονότα που μαρτυρούν ότι στη γεωστρατηγική της Δύσης η Ελλάδα, παρά τη δεινή κρίση και παρακμή της, θεωρείται ο σχετικά πιο αξιόλογος σταθεροποιητικός παράγοντας της βαλκανικής ενδοχώρας της. Είναι ασφαλώς «το μη χείρον», αλλά το πιο δυτικότερο βαλκανικό κράτος, το οποίο, επιπλέον, αποτελεί το κρίσιμο μαλακό υπογάστριο και το ζωτικής σημασίας συμπλήρωμα της Μεσοβαλκανικής Ζώνης: ανέκαθεν η Μακεδονία

με επίκεντρο τη Θεσσαλονίκη ελέγχει σημαντικά το εμπόριο, τον ανεφοδιασμό, τον τουρισμό και τη στρατιωτική ασφάλεια της βαλκανικής ενδοχώρας της.

Στρατηγικοί και όχι μόνον οικονομικοί λόγοι εξηγούν την πρωτοφανή παγκόσμια ανησυχία για τη σταθερότητα και τις επιλογές της Ελλάδος. Έτσι εξηγείται επίσης η στροφή 180 μοιρών της αμερικανικής πολιτικής στο Μακεδονικό.

Στο βαλκανικό κενό ισχύος υπεισέρχεται μεθοδικά η ανερχόμενη νεοοθωμανική Τουρκία, καταλαμβάνοντας ολοένα περισσότερες θέσεις στρατηγικού ελέγχου στα Βαλκάνια. Η Κωνσταντινούπολη υποκατέστησε ήδη τη Θεσσαλονίκη ως Μητροπολιτικό Κέντρο της Βαλκανικής, με εξαιρετικές υποδομές και διεθνή δίκτυα επικοινωνίας. Σήμερα ο τουρκικός πληθυσμός της Ανατολικής Θράκης και της Κωνσταντινούπολης υπολογίζεται ίσος με το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού που ζει σε Ελλάδα, Βουλγαρία, Σκόπια, Αλβανία, Κοσσυφοπέδιο και Μαυροβούνιο. Η Τουρκία κατέχει και ήδη διευρύνει ισχυρά προγεφυρώματα στη Μεσοβαλκανική Ζώνη, επειδή σε Βοσνία, Κοσσυφοπέδιο, Αλβανία, Σαντζάκ Μαυροβουνίου και Σερβία ζουν συμπαγείς μουσουλμάνοι, σε Σκόπια μουσουλμάνοι Αλβανοί, Τούρκοι και Σ'ομ. Στη Βουλγαρία, όπου η τουρκική μειονότητα αντιπροσωπεύει το 8,5% του πληθυσμού και ζουν πολυάριθμοι μουσουλμάνοι Ρομ, το τουρκικό κόμμα ήταν ο απαραίτητος

εταιρος όλων των βουλγαρικών κυβερνήσεων επί δεκαέξι χρόνια.

Τα σχέδια της Άγκυρας

Με τα κράτη αυτά η Άγκυρα αναπτύσσει σχέσεις σε όλα τα επίπεδα: άμυνα, διπλωματία, πολιτική, πολιτισμό, παιδεία, συγκοινωνίες και –επιπλέον– σε Βουλγαρία ενέργεια.

Στο βιβλίο του *Στρατηγικό βάθος*, ο σημερινός υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας, καθηγητής Αχμέτ Νταβούτογλου, γράφει: *Οι τουρκικές και μουσουλμανικές μειονότητες σε Βουλγαρία, Ελλάδα, Μακεδονία, Σαντζάκ, Κοσσυφοπέδιο, Βοσνία και Ρουμανία αποτελούν σημαντικά στοιχεία της βαλκανικής πολιτικής της Τουρκίας* (σελ. 200). *Η ζώνη που εξικνείται από Μπίχατς, Βοσνία, Σαντζάκ, Κοσσυφοπέδιο, Αλβανία, Μακεδονία, Κίτριζαλι Βουλγαρίας, Δυτική Θράκη καταλήγει στην Ανατολική Θράκη και έχει τον χαρακτήρα ζωτικής αρτηρίας για τη γεωπολιτική της Τουρκίας* (σελ. 477).

Την 30ή Σεπτεμβρίου 2011, Παρασκευή, ημέρα προσευχής για το Ισλάμ, ο Τούρκος πρωθυπουργός, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, επισκέφθηκε στο κράτος των Σκοπίων το αλβανοκρατούμενο Τέτοβο, προσκύνησε το οθωμανικό Ζωγραφιστό Τζαμί, που αναστηλώθηκε με τουρκικές δαπάνες, και διεκήρυξε τους μουσουλμάνους Αλβανούς και Τούρκους μειονοτικούς: *Δεν μπορούμε να σας ξεχάσουμε όσο ανάμεσά σας βρίσκονται εγγόνια της οθωμανικής κληρονομιάς. Αδέλφια μας ζουν στη Βοσνία, στην Πρίστινα, στο Πρίζρεν, στα Σκόπια, στο Μοναστήρι, στο Τέτοβο...*

Στο κράτος των Σκοπίων, όπου οι μουσουλμάνοι αποτελούν το 32% του πληθυσμού, η κολοσσιαία τουρκική TAV Airports Holding, με εικοσαετή σύμβαση παραχώρησης και συνολική επένδυση 120 εκατ. ευρώ, ανέλαβε την ανακατασκευή, την ανάπτυξη, τη χρήση και τη συντήρηση των αεροδρομίων «Μέγας Αλέξανδρος» της πρωτεύουσας και «Απόστολος Παύλος» της Αχρίδας, καθώς επίσης την κατασκευή και εκμετάλλευση ενός Εμπορευματικού Αερολιμένα στο Στιπ. Στις 6 Σεπτεμβρίου 2011 εγκαινιάστηκε το αεροδρόμιο των Σκοπίων «Μέγας Αλέξανδρος», το οποίο, σε μια χώρα δύο εκατομμυρίων ενδών κατοίκων, δύναται να εξυπηρετήσει ετησίως τέσσερα εκατομμύρια επιβάτες. Προφανώς είναι ο ενδιάμεσος σταθμός εξορμήσεως των Τούρκων στα Βαλκάνια, όπως και

ΗΠΑ και Ρωσία αναμετρώνται στη Βουλγαρία για την εγκατάσταση των ανταγωνιστικών ενεργειακών αγωγών, Nabucco και South Stream, που θα διασχίζουν τη Μεσοβαλκανική Ζώνη με προορισμό την Ευρώπη.

ο Εμπορευματικός Αερολιμένας του Στιπ για τις τουρκικές εξαγωγές στην ευρύτερη περιοχή. Η μικρή τουρκική αεροπορική εταιρεία «Πήγασος» προσφέρει πάμφθην εισιτήριο 29,99 ευρώ στις γραμμές Σκόπια - Κωνσταντινούπολη και Σκόπια - Σμύρνη.

Το Νοέμβριο του 2011 εγκαταστάθηκε στο Σαράγιεβο και άρχισε να εκπέμπει στη σερβοκροατική και στην αγγλική γλώσσα ο μουσουλμανικός τηλεοπτικός σταθμός Al Jazeera Balkans, βαλκανικός κλάδος του διεθνούς αραβικού δικτύου Al Jazeera, που ανακοίνωσε ότι παρόμοιους σταθμούς θα εγκαταστήσει σε όλες τις πρωτεύουσες των Βαλκανίων με κέντρο την Κωνσταντινούπολη.

Ανταγωνισμός υπερδυνάμεων

Ουάσιγκτον και Μόσχα αναμετρώνται στη Βουλγαρία για την εγκατάσταση των

ανταγωνιστικών ενεργειακών αγωγών τους Nabucco και South Stream, που θα διασχίζουν τη Μεσοβαλκανική Ζώνη με προορισμό την Ευρώπη.

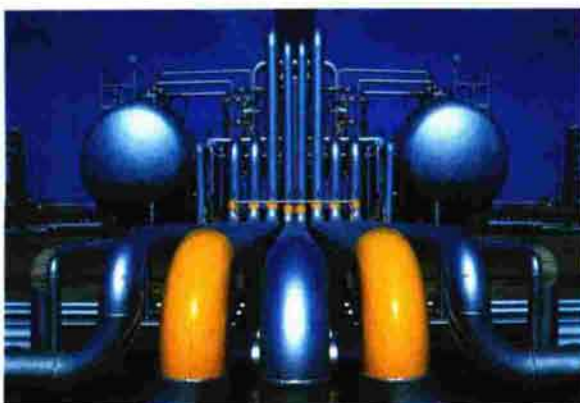
Εξετάζεται να διασχίσει τη Βόρεια Ελλάδα με προορισμό το Ιόνιο και –υποθαλάσσια– με την Ιταλία ένας νότιος κλάδος τόσο του Nabucco όσο και του ρωσικού South Stream.

Ο αγωγός Nabucco προγραμματίζεται να μεταφέρει από το 2015 στην Ευρώπη αέριο του Ιράκ, το οποίο ελέγχουν οι Αμερικανοί. Το πολύπλοκο έργο συντονίζει πολιτικά ο Αμερικανός υφυπουργός για την Ευρασιατική Ενέργεια, Richard Mornigstar, που επισκέφθηκε επανειλημμένα τη Σόφια. Μέτοχοι της εταιρείας Nabucco Gas Pipeline International GmbH είναι οι εξής: Botas (Τουρκία), Bulgarian Energy Holding (Βουλγαρία), MOL (Ουγγαρία), OMV (Αυστρία), RWE (Γερμανία), Transgaz (Ρουμανία) – με ίσο ποσοστό 16,67% η κάθε χώρα. Η ΕΕ επενδύει 200 εκατ. ευρώ στην κατασκευή του αγωγού. Από αυτά, τα 60 με 65 εκατ. ευρώ είναι η επένδυση της Βουλγαρίας.

Το πρόβλημα του Nabucco είναι ότι δεν έχει διασφαλίσει ακόμη τις αναγκαίες ποσότητες ενέργειας. Αντίστροφα, το πρόβλημα του ρωσικού South Stream είναι ότι διαθέτει προς μεταφοράν άφθονες ποσότητες, αλλά δεν έχει διασφαλίσει ακόμη το χώρο

διελεύσεως. Η Ουκρανία απαγόρευσε τη διέλευσή του «για λόγους εθνικής ασφαλείας» και η Τουρκία αρνήθηκε ξαφνικά να επιτρέψει τη διέλευση του υποθαλάσσιου τμήματός του από τα τουρκικά χωρικά ύδατα του Εύξεινου Πόντου. Παράλληλα, ο ισχυρός πρωθυπουργός της Βουλγαρίας, Μπόικο Μπορίσοφ, προβάλλει συνεχή προσκόμματα. Τον Οκτώβριο του 2010 η ρωσική εφημερίδα *Nezavisimaya Gazeta* σημείωνε ότι η γεωπολιτική θέση της Ρωσίας και της Gazprom επιδεινώθηκε ξαφνικά στην περιοχή του Εύξεινου Πόντου μετά την ανάρρηση του πρωθυπουργού Μπορίσοφ.

Σε ανταγωνισμό με τον Nabucco, η Ρωσία προωθεί, μέσω Βουλγαρίας, τον αγωγό South Stream, που προγραμματίζεται να μεταφέρει ρωσικό φυσικό αέριο στην Ευρώπη. Τον αγωγό ελέγχει πλήρως ο ρωσικός ενεργειακός της γίγαντας Gazprom. Ωστόσο, το Νοέμβριο του 2011 η βουλγαρική Energy Holding

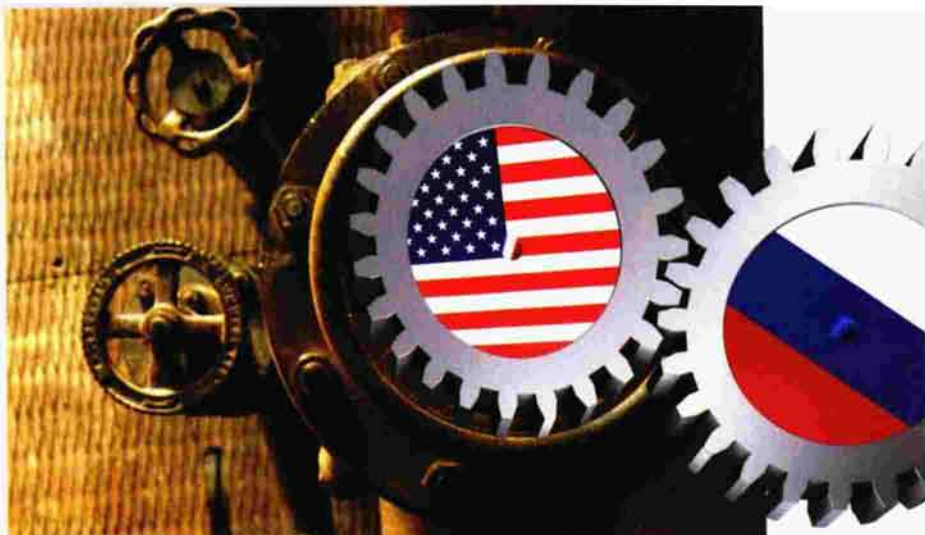

και η Gazprom προκήρυξαν διαγωνισμό για την επιλογή εταιρείας που θα προβεί σε προκαταρκτική μελέτη των επενδύσεων για την κατασκευή του South Stream στο βουλγαρικό έδαφος. Αρχές Ιουνίου του 2012 ο πρόεδρος της Gazprom, Alexei Miller, δήλωσε πως ο South Stream θα περνά κατά μήκος της ακτής του Εύξεινου Πόντου με δύο παράλληλους αγωγούς που θα καταλήγουν στη Βουλγαρία. Εκεί ο αγωγός θα χωρίζεται σε δύο τμήματα: το βόρειο σκέλος θα περνά από τη Σερβία, την Κροατία, την Ουγγαρία και την Αυστρία· το νότιο θα διαπερνά την Ελλάδα και θα καταλήγει στη νότιο Ιταλία. Ο πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν, στις 3 Ιουνίου 2012, συναντήθηκε με ανωτάτους αξιωματούχους της ΕΕ στην Αγία Πετρούπολη και ανακοίνωσε ότι η κατασκευή του South Stream θα ξεκινήσει στα τέλη του 2012. Δεν είναι τυχαίο ότι αμέσως μία εβδομάδα πριν από τις ελληνικές εκλογές της 17ης Ιουνίου ο διευθυντής της CIA, στρατηγός David Petraeus, έφθασε στη Σόφια όπου συναντήθηκε με την πολιτική ηγεσία και τους επικεφαλής των βουλγαρικών μυστικών υπηρεσιών για τη στενότερη συνεργασία των δύο χωρών. Αμέσως μετά, ωστόσο, στις 20 Ιουνίου 2012, ο Βούλγαρος υπουργός Ενέργειας δήλωσε πως «παρά τα πολλά προβλήματα μας με τη Ρωσία, το έργο του αγωγού South Stream δεν πρόκειται να σταματήσει».

Ο ρόλος Βουλγαρίας και Σκοπίων

Στις 20 Απριλίου 2011 ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών, Σεργκέι Λαβρόφ, έφθασε ξαφνικά στην Αχρίδα. Στις 8 Οκτωβρίου 2011 η κυβέρνηση Γκρούεφσκι ανακοίνωσε ότι «μία από τις στρατηγικές προτεραιότητές της» είναι να ετοιμάσει συμφωνία με τη Ρωσία για να διέλθει από το έδαφος των Σκοπίων ο αγωγός South Stream. Στις 19 Ιουνίου 2012 ο πρωθυπουργός Νικόλα Γκρούεφσκι, επικεφαλής αντιπροσωπείας, έφθασε στην Αγία Πετρούπολη, όπου συμφώνησε με το Ρώσο πρόεδρο, Βλαντιμίρ Πούτιν, να εγκαταστήσουν στο κράτος των Σκοπίων και να εγκαινιάσουν μαζί τον αγωγό South Stream. Παράλληλα, συμφώνησε να λειτουργήσουν πτήσεις μεταξύ των δύο χωρών τους.

Έτσι, ο Γκρούεφσκι επιχειρεί να ανακόψει την πλήρη μεταστροφή της Ουάσιγκτον υπέρ της Ελλάδος στο Μακεδονικό. Ο πρώην υπουργός Εξωτερικών των Σκοπίων, Σλόμπονταν Τάσσοβλε, δήλωσε ότι «η επίσκεψη της αντιπροσωπείας μας στη Ρωσική Ομοσπονδία μπορεί να αποτελέσει την αρχή για μια νέα εποχή στις σχέσεις των δύο χωρών». Ο

Ο πρωθυπουργός των Σκοπίων, Νικόλα Γκρούεφσκι, κάνοντας επαφές με αμερικανικούς και ρωσικούς «κύκλους», επιχειρεί να ανακόψει την πλήρη μεταστροφή της Ουάσιγκτον υπέρ της Ελλάδος στο Σκοπιανό...

Τύπος των Σκοπίων διεκήρυξε θριαμβευτικά: «Η συμπεριφορά της ρωσικής διπλωματίας προς τον Νικόλα Γκρούεφσκι και τους υψηλόβαθμους αξιωματούχους μας στην Αγία Πετρούπολη δείχνει ένα διαφορετικό άνεμο στις σχέσεις ανάμεσα στις δύο χώρες. Η αλλαγή έρχεται και από τις δύο πλευρές». Εν τω μεταξύ, δεν γίνεται πλέον κανένας λόγος για τον αγωγό AMBO, που επρόκειτο να μεταφέρει ενέργεια της Κασπίας στην Αδριατική μέσω Βουλγαρίας, Σκοπίων και Αλβανίας. Ανήκε στις αμερικανικές εταιρείες Exxon και Chevron και την κατασκευή του έχει αναλάβει η αμερικανική εταιρεία Halliburton.

Το Μάιο του 2011 η Gazprom και η σερβική ενεργειακή Srbijagas συμφώνησαν να κατασκευάσουν στη Σερβία το τμήμα του South Stream – τώρα σε άμεση σύνδεση με τα Σκόπια. Μετά από δέκα ημέρες, οι υπουργοί Ενέργειας Βουλγαρίας και Τουρκίας συμφώνησαν στην Καισάρεια να επιταχυνθεί το δίκτυο διασύνδεσης των δύο χωρών που αποτελεί τμήμα του Nabucco.

Ο κεντροδεξιός Βούλγαρος πρωθυπουργός Μπορίσοφ επιχειρεί ευθύς μετά την εκλογή του να εξουδετερώσει την ενεργειακή κυριαρχία της Ρωσίας στη Βουλγαρία και την προώθηση των ρωσικών αγωγών προς την Ευρώπη μέσω βουλγαρικού εδάφους. Έτσι, παρά τα διεθνή συμβόλαια της χώρας του, υπονόμωσε τον αγωγό Μπουργκάκ - Αλεξανδρούπολη, τη λειτουργία του διυλιστηρίου και δικτύου της ρωσικής Lukoil και την εκ μέρους της ρωσικής Rosatom, θυγατρικής της Atomstroyexport, κατασκευή νέου πυρηνικού σταθμού στη θέση Μπελένε και τον εκσυγχρονισμό των πυρηνικών σταθμών στο Κοζλοντούι. Στις 7 Δεκεμβρίου

2011 ο αντιπρόεδρος και υπουργός των Οικονομικών, Συμεών Ντιάνκοφ, ανακοίνωσε μονομερώς ότι η Βουλγαρία ματαιώνει τον αγωγό Μπουργκάκ - Αλεξανδρούπολη και αποσύρεται από την κοινοπραξία Ρωσίας - Βουλγαρίας - Ελλάδος - τρίτων χωρών Trans-Balkan Pipeline. Οι Ρώσοι απειλούν ότι θα απαιτήσουν τεράστιες αποζημιώσεις. Στις 26 Ιουλίου 2011 η Διεύθυνση Τελωνείων, επικαλούμενη παραλείψεις, ανακάλεσε την άδεια λειτουργίας της ρωσικής πετρελαϊκής εταιρείας Lukoil Bulgaria, που κατέχει το μοναδικό στη Βουλγαρία διυλιστήριο Nefothim Burgas, το μονοπώλιο προμήθειας καυσίμων στο βουλγαρικό κράτος και το ισχυρότερο δίκτυο πρατηρίων. Αμέσως η Lukoil Bulgaria έκλεισε το διυλιστήριό της και τις στρόφιγγες των καυσίμων. Η χώρα ακινητοποιήθηκε και μετά από τέσσερις ημέρες το Διοικητικό Δικαστήριο της Σόφιας ακύρωσε την απόφαση των Τελωνείων. Την επομένη, η Lukoil επαναλειτούργησε. Η εφημερίδα της Αυστρίας *Wirtschaftsblatt* προειδοποίησε: *Η Σόφια παίζει με τη φωτιά.*

Παράλληλα, ο Μπορίσοφ εγκαθιστά στη χώρα αμερικανικές ενεργειακές εταιρείες. Τον Ιούνιο του 2011: **α)** Η Bulgarian Energy Holding και ο αμερικανικός ενεργειακός γίγαντας Westinghouse υπέγραψαν συμφωνία έργου που θα παρατείνει τη ζωή των μοναδικών πλέον μονάδων 5 και 6 του πυρηνικού σταθμού Κοζλοντούι, **β)** ο αμερικανικός πετρελαϊκός κολοσσός Chevron ανέλαβε έρευνες για τον εντοπισμό κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην περιοχή της Δοβρουτσάς και **γ)** η αμερικανική πετρελαϊκή Trans Atlantic Petroleum αγόρασε στη Βουλγαρία το 100% των μετοχών της εταιρείας Direct Petroleum. ■